

Planprogram

Regional plan for kultur

Vedteke av fylkesutvalet 23.01.2018

Overordna mål: Kultur for alle

Hovudmål 1: Kulturfeltet skal bidra til å skape gode lokalsamfunn.

Hovudmål 2: Fylket skal ha regionale, nasjonale og internasjonale kraftsenter/fyrtårn.

Hovudtema 1:
Kulturelle
ressursar og
verdiskaping

Innsatsområde 1: Kulturell infrastruktur
Innsatsområde 2: Kulturarven
Innsatsområde 3: Kunstproduksjon og formidling
Innsatsområde 4: Kulturelle kraftsenter/fyrtårn

Hovudtema 2:
Deltaking og
oppleving

Innsatsområde 1: Tidleg engasjement
Innsatsområde 2: Mangfald og fellesskap

Høyring 1. oktober til 1. desember 2017

- 21 høyringsuttalar

Revidert utkast til planprogram i FU 23. januar:

- Større vekt på nynorsk og digitalisering
- Fagområda fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv inn i planen

Medverknadsprosess våren 2018

- 17. januar Innspelmøte om kulturmeldinga og kulturplanen
- 21. februar Møte med Musea i Sogn og Fjordane
- 2. mars Møte i Nynorskfylket, kulturplanen eitt av temaa
- 7.-8. mars Kulturkonferansen, med tema som er aktuelle for kulturplanarbeidet (kulturelle ressursar i kommunane, frivilligheit, kulturell og kreativ næring)
- 16. mars Møte med kunstfeltet
- 19. mars Møte med organisasjonar, institusjonar og fylkesråd om kultur for alle
- 22. mars Møte med idretts- og friluftsjorganisasjonane
- 6.-8. april Fylkesting for ungdom, kulturplanen eitt av temaa

Oppsummering etter innsamla informasjon/vurderingar og innspelmøta:

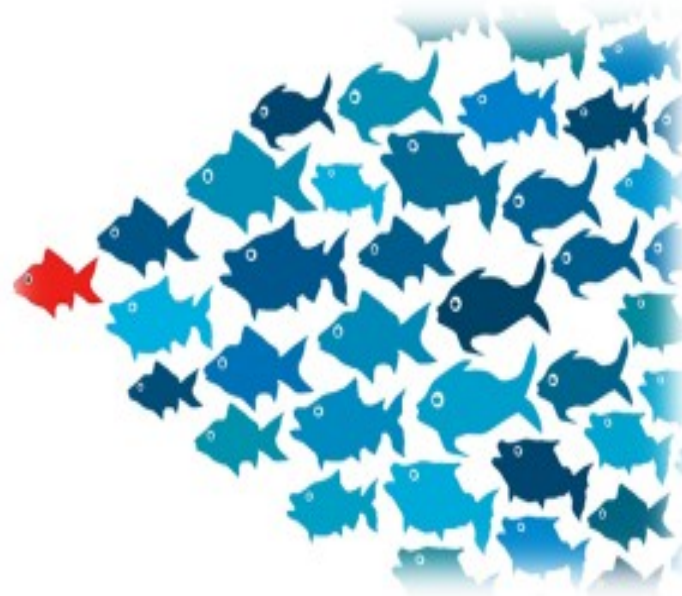
Kva er utfordringane og kva bør gjerast?

Til diskusjonen: Kva verkemiddel har vi?

Korleis?

- «Sjef» for partnerskapsarbeidet
- Bruke verkemidla
 - > Kunnskap om regionen
 - > Kontakter
 - > Politiske beslutningar som signal til sentrale styresmakter
 - > Juridiske verkemiddel, inklusive regionale planer
 - > Metodikk
 - > Pengar

Frivillig sektor

Hovudutfordringane for frivillige lag og organisasjonar er:

- samspelet mellom offentleg og frivillig sektor,
- aukande krav til profesjonalisering og meir byråkrati
- økonomiske rammevilkår
- mangelen på politikk for frivilligheita på kommunalt nivå
- rekruttering av medlemmer og tillitsvalde

Frivillig sektor – kva bør gjerast?

- Alle kommunane (og fylkeskommunen?) bør ha ei frivilligplattform.
- Tilskotsordningane som kommunane og fylkeskommunen har påverknad på, bør så langt råd er vere føreseielege og forenklast.
- Organisasjonane bør få støtte til drift i større grad, og ikkje i så stor grad til prosjekt?
- Fylkeskommunen og kommunane kan etablere nettverk og møteplassar som gir organisasjonane hjelp til å samarbeide og samordne ressursar.
- Regionreforma – samanslåing av organisasjonane?

Kulturskulane - utfordringar

- Kulturskulane er kommunalt drivne og finansierte. Det er ikkje mogleg å tilby den etterspurde kompetansen overalt. Av økonomiske årsaker er tilbod om individuell utvikling og talentutvikling redusert, og ein er ikkje i stand til gi alle barn som ynskjer det eit kulturskuletilbod.
- Manglar tilbod til alle, både når det gjeld aldersgrupper og i forhold til at det er økonomisk utfordrande for mange. Få til eit breiare/meir variert tilbod.
- Vanskeleg å skaffe dirigentar, lærarar, instruktørar. Utfordring å ha menneskelege ressursar så vel som økonomiske.

Kulturskulane – kva bør gjerast?

- Få laga lokale planar som knyter kulturskulen til den kommunale tenesteproduksjonen
- Få organisert felles, fylkesdekkande talentarbeid/utvikling
- Tettare samarbeid mellom kulturskulane, DKS og UKM – føre vidare felles konferanse, lokale fagråd med representantar for kulturskulane, DKS og UKM
- Avklare sektortilhøyrighet/organisering for kulturskulane. Rektor bør også vere ein del av leiarskap/utviklingarbeid i kommunane.
- Samarbeid med andre seksjonar i kommunane og eksterne: organisasjonar, festvalar og liknande
- Samarbeid mellom kommunane og på tvers i kommune
- Felles kortkurs/workshops i regionane
- Fylkeskommunen må ha ei tydelegare utviklingsrolle.

DKS - utfordringar

- Det er ei utfordring å få DKS-ordninga implementert i skulane sitt arbeid (for- og etterarbeid, elevmedverknad).
- Fylket overtok frå 01.01.17 ansvaret for musikkproduksjonane i DKS. Dette medfører oppretting av fagråd og auka aktivitet på nyproduksjonar. Større fagmiljø på alle kunstformer

DKS – kva bør gjerast?

- DKS-tilbodet bør i større grad integrerast i skulen sitt arbeid.
- Elevane bør i større grad engasjerast i samband med DKS-produksjonane.
- Kunstnarane som er engasjerte i DKS bør i større grad nyttast i lokale arrangement utanom skuletida. Nytte ut felles ressursar. DKS må vere i dialog med andre aktørar.
- DKS bør i endå større grad samarbeide med andre institusjonar.
- DKS Sogn og Fjordane skal satse på nynorskproduksjonar framover.
- Oppretting av fagråd på ulike fagområde.
- Etter fylkessamanslåinga er det behov for profesjonell økonomisk kompetanse i eige miljø.

Biblioteka - utfordringar

- Små einingar, små ressursar
- For svak forståing hos politikarar og kommuneleiing av kva rolle biblioteka kan ha.
- Kompetanse (leiing, digitale verktøy, synleggjering, politiske prosessar m.m.)
- Profesjonalisering
- Å få nytta ut moglegheitene som ligg i samarbeid på tvers i kommunane og mellom kommunane, med organisasjonar og institusjonar eksternt

Biblioteka – kva bør gjerast?

- Auke forståinga hos politikarar og kommuneleiing av kva rolle biblioteka kan ha i kommunane
- Sterkare fagmiljø, samarbeid om kompetanse
- Samordning av ressursar, samarbeid mellom kommunane
- Felles satsing på utviklingsprosjekt i større grad
- Vidareutvikle satsinga på formidling av nynorsk litteratur
- Vidareutvikle satsinga på formidling til barn og unge
- Få til meir systematisk samarbeid mellom bibliotek, skule og barnehage
- Sterkare og meir samordna satsing på digital infrastruktur og formidling
- Få til eit løft for biblioteka som formidlings- og debattarena
- Vidareutvikle biblioteka som møteplass og inkluderingsarena

Kulturminne - utfordringar

- Behov for oversikt over regionalt verdifulle kulturminne (freda etter kulturminnelova)
- Behov for oversikt over dei regionalt verdifulle kulturminna frå nyare tid
- Behov for arkitektfagleg kompetanse
- Behov for digitalisering av arkeologiske funnstader og funnområde som er fjerna
- Behov for utarbeiding av gode rettleiarar innan både arkeologi og nyare tids kulturminne
- Behov for å styrke formidlingsarbeidet

Kulturminne – kva bør gjerast?

- Utarbeide ei oversikt over regionalt verdifulle kulturminne (freda etter kulturminnelova)
- Utarbeide ein regional plan for kulturminne der ein identifiserer dei mest verdifulle regionale kulturminna frå nyare tid
- Arbeide for å auke den kulturminnefaglege kompetansen i kommunane
- Stort fagleg formidlingspotensiale – arbeide for å formidle kulturminna sin verdi og betydning
- Verdiskaping på kulturminneområdet – kopling mot reiseliv og lokalt næringsliv på kulturminna sine premissar
- KULA – identifisere Kulturhistoriske Landskap av nasjonal interesse

Arkiv - utfordringar

- Verne den immaterielle kulturarven og syte for at denne blir tilgjengeleg for framtida
- Sikre kunnskap om kulturarven vår
- Bevaringsutfordringar – knytte til kapasitet, fulle magasin, særleg privatarkiv
- Formidlingsutfordringar – omfattande materiale, eldre databasar, behov for å fornye og samordne formidling på tvers av sektorar
- Stort trykk på kommunearkivordninga – må byggje ut til stor kapasitet dei komande åra
- Ved fylkessamanslåinga – utfordringar med ulik organisering

Arkiv – kva bør gjerast?

- Naturleg å ha som ambisjon å vidareføre det som er nivået på tenesta i Sogn og Fjordane i dag
- Sterk satsing på digitalisering av arkivmateriale
- Stor vekt på kulturhistorisk materiale, sjå også nyare arkiv i ein større samanheng
- Få til felles magasinløyning, om ikkje felles fysisk magasin, så felles og einsarta administrasjon, gjennfinningsystem og formidlingsopplegg
- Behov for å sjå heilskapleg på databaseløysingane – samordning og fornying
- Nytte ut ny teknologi i formidlinga
- Få til ei effektiv og framtidsretta ordning for kommunearkiv i det nye fylket

Museum - utfordringar

- Museumsbesøket i fylket låg 44 prosent under landsgjennomsnittet i 2016.
- Spreidd busetnad og lange avstandar gjer det vanskelegare å skape lokal tilhøyrigheit og eigarskap til musea, og å nå ut til heile befolkninga i fylket.
- Etterslep på registrering og digitalisering av samlingane
- Å gjere samlingane fysisk og digitalt tilgjengelege for publikum i større grad
- Magasinsituasjonen – bevaring av samlingane

Musea – kva bør gjerast?

- Satsing på digitalisering og tilgjengeleggjering av samlingane
- Utvikle digitale ressursar som når ut til dei som ikkje sjølve kan kome til musea
- Satsing på formidlingsaktivitetar og opplevingar
- Styrkt innsats på forskning og kunnskapsutvikling
- Vidareutvikle musea som møteplass og inkluderande kulturaktør
- Føreseieleg finansieringsmodell i det nye fylket
- Styrkt samarbeid mellom musea og fylkeskommunen om rådgjeving til kommunar og private aktørar på bygningsvern
- Vidareutvikle samarbeidet mellom musea og DKS
- Utvikle relasjonen til destinasjonsselskapa, styrkje musea i reiselivssatsing
- Magasinsituasjonen

Kunstfeltet - utfordringar

- Korleis skape gode rammevilkår som gjer at fleire kan ha kunstproduksjon som hovudaktivitet/levebrød i fylket?
- Korleis formidle kunst ut til eit større publikum?
- Korleis auke kompetansen på kunst i befolkninga?
- Korleis sikre at kunst har den plassen den skal ha i det offentlege rom?
- Korleis sikre at kunstfaglege problemstillingar blir del av planlegginga i kommunane?

Kunstfeltet – kva bør gjerast?

- Verdiskaping og løn for arbeid, stipendordningar, prosjektstøtte
- Kunstutdanning i eige fylket
- Skape stimulerande fagmiljø gjennom nettverk og møteplassar
- Stimulere yngre talent ved særleg tiltak
- Sjå lokale kunstnarar i eit internasjonalt perspektiv
- Byggje opp DKS som eit verktøy for utvikling av bildande kunst
- Utvikle dei kommunale kulturskulane som langsiktig strategi for forståing av kunst og utvikling av talent
- Utvikle offentlege rom som sjukeheimar, skular og ferjer som kunstarenaer
- Få fleire utstillingsmoglegheiter – kunstnarsenterfunksjonen ikkje godt nok ivaretatt. Eit naturleg fagleg samlingspunkt for kunstnarar

Kunstfeltet – kva bør gjerast?

- Stimulere dei lokale kunstlaga
- Vidareutvikle UKM som ein arena der ungdom kan vere kreative
- Kunstnarbustader
- Arrangementsapp – samle inn info frå ulike kultursider/nettsider
- Kunsthubbar rundt om i fylket med verkstader/bustad, tverrfagleg, ikkje berre same type kunstnarar samstundes
- Kunstrådgjevar på fylkesnivå – bindeledd til kommunane

Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv - utfordringar

HOVUDUTFORDRING I EIT FOLKEHELSEPERSPEKTIV: INAKTIVITET

- 39 prosent av innbyggjarane er aktive i idrett i Sogn og Fjordane, 26 prosent høgare enn landsgjennomsnittet.
- Høg aktivitetsgrad også blant barn (6-12 år), 26 prosent over langsgjennomsnittet.
- For ungdom (13-19 år) er aktivitetsandelen 81 prosent, 23 prosent over landsgjennomsnittet.
- Fylket har særleg høg aktivitet innan fotball, handball og skiidrett.
- Sogn og Fjordane har svært høg anleggsdekning, 85 prosent over landsgjennomsnittet.

MEN:

- Aktivitetsandelen i Sogn og Fjordane har falle med 20 prosent i perioden 2006-2016, ein større nedgang enn landet elles, der talet er tre prosent.
- For barn har aktivitetsandelen halde seg stabil i fylket vårt, men landet elles har hatt ein oppgang på ti prosent.
- Ungdom har hatt nedgang både for landet samla og i Sogn og Fjordane. Nedgangen i fylket vårt er ligg høgare enn landsgjennomsnittet, 23 prosent mot 11 prosent.

Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv – utfordringar anlegg

- Avgrense ambisjonsnivået – kor mange anlegg skal det vere i fylket ?
- Miljøutfordringar ved bygging av idrettsanlegg, spesielt kunstgrasbaner
- Kommunane styrer ikkje anleggsutviklinga, det blir mykje opp til den enkelte private utbygger. For lite langsiktig tenking. Korkje kommunen eller idrettsråda har verkemiddel for å sjå dette i samanheng.
- Saksgangen for spelemiddelsøknader legg ikkje til rette for heilskapstenking.

Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv – kva bør gjerast?

- Leggje til rette for heilskapstenking når det gjeld aktivitetstilbod og anlegg – sjå på tvers av kommunegrensene
- Nye tilbod i tillegg til dei tradisjonelle – krev prioritering
- Arbeide for at spelemidlar kan styrast etter ein heilskapleg plan for regionen i større grad
- Styrkje samarbeidet mellom frivillig og offentleg sektor - tydeleggjere premissar for partnarskap og samarbeid mellom kommunar og fylket i den nye planen - reell form for partnarskap – kapasitet, fagleg tyngde,
- Auka kapasiteten på FIF i fylkeskommunen
- Koordinere fagmiljøa

Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv – kva bør gjerast?

- Planen må seie noko om premissar for partnerskap og samarbeid mellom kommunar og fylket. Reell form for partnerskap – kapasitet, fagleg tyngde, auka kapasitet i fylkeskommunen.
- Møteplassar/treningstid for den eigenorganisert aktivitet
- Sikring av friluftsområde. Kommunen kan støtte lokale lag og organisasjonar for å sikre godt vedlikehald og god drift.
- Kopling til opplevingsnæringar, næringsliv
- Samarbeid med skulen/SFO, gjerne i samanheng med «1 time fysisk aktivitet» per dag. Fysak SFO?

Kultur for alle - utfordringar

- Utfordringa er å leggje til rette for at alle kan delta i og bidra til kulturaktivitetar
- Bevisstgjerung på lovverket
- Viktig å bruke råda i kommunane: for menneske med nedsatt funksjonsevne, for eldre
- Å få kultur for alle inn i alt planarbeid

Kultur for alle – kva bør gjerast?

- Kommunikasjon tilpassa målgruppa, informasjon universelt utforma
- Breidde i tilboda
- God guiding og formidling
- Skilting
- Barne- og familieopplegg
- Følgekort. Betre informasjon om ordninga.
- Vertsrollsrolla bør bli meir sentral ved kulturinstitusjonar
- Lett tilgang til billettar
- Betre samarbeid kommunalt og fylkeskommunalt for å samordne ordningane for skyss
- Betre busstilbod
- Universell utforming buss
- God lyd, teleslynge må vere tilgjengeleg.
- Godt lys er i fellesareal og ved utemiljø nær kulturarena.
- Parkering lett tilgjengeleg, toalett

Kultur for alle – kva bør gjerast?

- Digital informasjon, telefonavis
- Kommunepost ein gong per måned med info om med blant anna kultur og fritid
- Informasjon må vere eitt leseleg med riktig font , svart/kvitt, kontrastfarger
- Informere om kultur og fritidsarrangement på eksterne skjermar som legekantor og kjøpesenter
- Møteplassar på tvers
- Samarbeid kultur og helse for å nå fleire
- Tettare samarbeid mellom kultursektoren og brukarorganisasjonane
- Samarbeid med høgskule/vidaregåande om studentar i praksis (studentar som hjelparar/følgjarar)
- Satse for å få med fleire frivillige, døme eldre i idrettslag for å hjelpe born og unge
- Rekruttere frivillige til hjelparar/følgjarar på kulturinstitusjonane

Kulturelle kraftsenter/fyrtårn

- Korleis definerer vi kulturelle kraftsenter/fyrtårn meir utfyllande (i forhold til det vi har sagt i planprogrammet)?
- Kva fyrtårn skal vi nemne i planen? Det kan vere verdsarvområde, institusjonar, organisasjonar, fagmiljø. Vi må kanskje tenkje breidde i typar døme og geografisk spreining?
- Skal vi ha to typar fyrtårn, dei som allereie er inne i etablerte ordningar fordi dei har vorte satsa på, og dei som skal løftast fram?
- Kva verkemiddel kan nyttast?

År:	2017										2018									
Mnd:	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O
Avklaring av prosess, organisering, overordna tema, m.m.	Grøn	Grøn																		
Arbeid med kunnskapsgrunnlaget		Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn													
Arbeide med utkast til planprogram		Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn													
Planutvalet – arbeidsdokument 1/17			Oransje																	
Møte administrativ styringsgruppe				Blå																
Dialog-/innspelmøte						Blå														
Møte i administrativ styringsgruppe							Blå													
FU – vedtak om å sende planprogram på høyring							Oransje													
Møte administrativ styringsgruppe								Blå												
Planprogram på høyring.								Blå	Blå											
Høyrings -/drøftingsmøte								Blå	Blå											
Arbeid med kunnskapsgrunnlaget.								Grøn	Grøn											
FU – endelig vedtak om planprogram											Oransje									
Arbeid med kunnskapsgrunnlaget											Grøn	Grøn	Grøn	Grøn						
Utarbeide forslag til regional plan for kultur											Grøn	Grøn	Grøn	Grøn						
Møte administrativ styringsgruppe												Blå								
Møte administrativ styringsgruppe														Blå						
FU – vedtak om utlegging av forslag til regional plan til offentlig ettersyn															Oransje					
Regional plan på høyring, høyringsmøte															Blå	Blå	Blå	Blå		
Bearbeide plan etter innspel																			Grøn	
Møte administrativ styringsgruppe																			Blå	
FU - tilråding til vedtak regional plan																			Oransje	
Vedtak i fylkestinget																				Oransje

Grøn: «internt» arbeid med planen; blå: høyringar, innspelmøte; oransje: politisk handsaming